

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство охорони здоров'я України
Вінницький національний медичний університет
ім. М. І. Пирогова**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
навчально-методичної конференції**

**«СИНЕРГІЯ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ І ПОТРЕБ
РИНКУ ПРАЦІ: НОВІ ПІДХОДИ У
ВИЩІЙ ОСВІТІ»**

3 березня 2026 року

Вінниця – 2026

Синергія освітніх інновацій і потреб ринку праці: нові підходи у вищій освіті : зб. тез доп. навч.-метод. конф., Вінниця, 3 берез. 2026 р. / Вінниц. нац. мед. ун-т ім. М. І. Пирогова. Вінниця, 2026. 828 с.

У збірнику матеріалів конференції представлено результати наукових досліджень та практичних напрацювань, присвячених актуальним питанням трансформації сучасної освіти (зокрема медичної) в умовах глобальної цифровізації. Висвітлено ключові аспекти інтеграції європейських стандартів у вітчизняний освітній простір; впровадження в освітній процес інноваційних технологій (ШІ, VR/AR, e-learning симуляційне навчання), інструментів гейміфікації. Розглянуто реалізацію інтердисциплінарних підходів та новітніх педагогічних стратегій, кращих освітніх практик у підготовку фахівців.

Особливу увагу приділено питанням формування професійних компетентностей, удосконаленню методів контролю знань; відповідності освітніх програм тенденціям розвитку вітчизняного та світового ринків праці; удосконаленню внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти, а також дотриманню принципів академічної доброчесності як фундаменту якості освіти.

Видання розраховане на науковців, викладачів закладів вищої освіти, аспірантів, здобувачів освіти, працівників медичної галузі, які цікавляться впровадженням інновацій у педагогічну практику.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – **Петрушенко В. В.**, д-р. мед. наук, професор

Відповідальний секретар – **Мазур Г. М.**, в. о. начальника навчального відділу

Члени редакційної колегії:

Белов О. О., д-р. мед. наук, доцент., **Заїчко Н. В.**, д-р мед. наук, професор, **Назарчук О. А.**, д-р мед. наук, професор, **Орлова Н. М.**, д-р мед. наук, професор, **Пипа Л. В.**, д-р мед. наук, професор, **Поліщук С. С.**, д-р мед. наук, професор, **Пшук Н. Г.**, д-р мед. наук, професор, **Чорна В. В.**, д-р мед. наук, доцент, **Шінкарук-Диковицька М. М.**, д-р мед. наук, професор, **Браткова О. Ю.**, канд. мед. наук, доцент, **Гуцол В. В.**, канд. фарм. наук, доцент, **Михайлова І. В.**, канд. хім. наук, доцент, **Піліпонова В. В.**, канд. мед. наук, доцент, **Таран І. В.**, канд. мед. наук, доцент, **Якименко О. Г.**, канд. мед. наук, доцент

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

Рубіна О. С., Мазулов О. В. Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. <i>Міждисциплінарний підхід у підготовці медичних психологів при вивченні педіатрії</i>	507
Серебреннікова О. А., Гнатишин М. С., Короліщук Н. В., Слободянюк П. М. Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. <i>Використання аутогенного тренування для підвищення ефективності навчання лікарів на курсах підвищення кваліфікації</i>	510
Солейко О. В. Київський медичний університет. Царенко С. О. Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, м. Київ. Галич Т. В., Києнко-Романюк Л. А. КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти». <i>Найкращі лікарі-спеціалісти – вихованці студентських наукових гуртків</i>	512
Стельмащук П. О., Стельмащук О. А. Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. <i>Інтеграція фундаментальних і клінічних дисциплін як умова формування цілісного професійного мислення</i>	514
Стоян Н. В., Сергета І. В. Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. <i>Міждисциплінарна освітня програма “Менеджмент організацій та основи проєктної діяльності у сфері громадського здоров’я” як прояв синергії освітніх інновацій і потреб ринку праці у вищій школі</i>	517
Сурсаєва Л. М., Жебель В. М., Пашкова Ю. П., Гуменюк А. Ф. Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. <i>Інтегративні підходи до викладання клінічних дисциплін ОПП «Ерготерапія» на кафедрі внутрішньої медицини медичного факультету № 2</i>	521
Ткаченко О. В. Вільцанюк О. О., Пірвердієва І. С. Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. <i>Міждисциплінарний підхід у викладанні «Соціальної медицини, громадського здоров’я» крізь призму взаємодії з клінічними кафедрами</i>	524
Трухманова С. Л., Ратушняк І. І., Бобело В. С. Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. <i>Формування історичної пам’яті як складова загальних компетентностей майбутнього лікаря в умовах інформаційних війн</i>	528
Черних М. О., Король А. П., Стельмащук О. А., Рекун Т. О., Галаган Ю. В., Шевчук С. М. Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова. <i>Оптимізація навчального процесу на кафедрі гістології під час війни</i>	532
Шатайло Н. В. Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова. <i>Університет як простір психологічної безпеки: роль освітнього середовища у збереженні психологічної комфортності студентів воєнного часу</i>	535

Трухманова С. Л., канд. іст. наук, доцент
Ратушняк І. І., Бобело В. С.

Кафедра філософії та суспільних наук
Вінницький національний медичний
університет ім. М. І. Пирогова

ФОРМУВАННЯ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ ЯК СКЛАДОВА ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВІЙН

Сучасна парадигма вищої медичної освіти в Україні зазнає суттєвих трансформацій, що зумовлено не лише технологічним прогресом, а й викликами національній безпеці. У контексті навчально-методичної конференції «Синергія освітніх інновацій і потреб ринку праці» особливої актуальності набуває питання формування загальних компетентностей майбутнього фахівця. Серед них ключове місце посідає історична пам'ять, яка в умовах гібридної агресії стає не просто елементом гуманітарної підготовки, а стратегічним інструментом когнітивної стійкості та професійної етики лікаря.

Роль викладача кафедри філософії та суспільних наук у медичному закладі вищої освіти (ЗВО) полягає в подоланні технократичного підходу до навчання. Адже, занепад університету неминучий, якщо з нього зникне духовне осереддя. Коли предмет відривається від філософії, практика – від теорії, а факти – від ідей, на зміну вільному духу приходять суха наукова дисципліна [1, с. 117]. Лікар майбутнього – це не лише кваліфікований технолог у сфері охорони здоров'я, а й інтелектуал, чий світогляд базується на глибокому розумінні історико-соціальних процесів. Історична пам'ять постає фундаментом громадянської ідентичності, без якої неможливе формування відповідального ставлення до держави та професійного обов'язку. В умовах ринку праці, що вимагає від фахівця високої адаптивності та етичної стабільності, знання власної історії слугує ціннісним орієнтиром. Воно стає запобіжником проти професійної деградації, за якої лікар поступово перетворюється на безіменну

функцію ринкових відносин. У такому стані, за визначенням Еріха Фромма, «людина відчуває себе мов товар, а свою вартість – не як споживчу, а як мінову» [2, с. 159]. Якщо лікар втрачає історичну пам'ять і світоглядну глибину, його діяльність зводиться до механічного надання послуг, де жива істота стає товаром на «ринку особистостей». Саме роль викладача кафедри філософії полягає у тому, щоб не допустити цієї трансформації, допомагаючи майбутньому медику усвідомити себе не як «гвинтик» системи, а як інтелектуала, чия професія є невід'ємною частиною соціокультурного поступу держави.

Інформаційні війни сучасності інструменталізують історію як засіб маніпуляції масовою свідомістю, де ціллю стають базові смисли та цінності народу. Для студентів медичних спеціальностей, чия увага зосереджена на природничих дисциплінах, існує ризик вразливості до історичних міфів. Саме тому методичне забезпечення курсу історії має бути спрямоване на розвиток навичок критичного аналізу інформації. Формування історичної пам'яті передбачає не механічне засвоєння фактів, а деконструкцію пропагандистських наративів, що дозволяє майбутньому лікарю зберігати об'єктивність у критичних соціальних ситуаціях.

Це стає життєво необхідним у світі, де «алгоритми можуть створити цифрові диктатури, в яких всю владу сконцентровано в руках жменьки еліти, тоді як абсолютна більшість людей страждає не від експлуатації, а від чогось значно гіршого – непотрібності» [3, с. 13]. Таким чином, здатність до історичної рефлексії виступає критично важливою формою інтелектуального спротиву подібним технологічним та ідеологічним викликам.

Інноваційним підходом у викладанні суспільних дисциплін є інтеграція історичного контексту в професійне поле медицини. Вивчення трагічних та героїчних сторінок минулого крізь призму діяльності медичної спільноти дозволяє студентам відчути тяглість поколінь. Зокрема, висвітлення чину українських лікарів у часи Голодомору, Другої світової війни чи сучасної російсько-української війни формує у здобувачів освіти етос служіння. Це

створює синергію між загальними компетентностями та професійним кодексом честі, що безпосередньо відповідає запитам ринку праці на формування цілісної особистості.

У цьому контексті надзвичайно важливою стає філософська установка на те, що «на всезагальність та стійкість може претендувати лише те, що міцно вкорінено в мисленні людей», оскільки без духовної складової будь-який професійний поступ втрачає своє «етичне спрямування» [4, с. 273]. Таким чином, історичний досвід медичної спільноти стає тією живою основою, яка запобігає розпаду етико-гуманістичного ідеалу майбутнього лікаря під натиском лише матеріальних чи технологічних вимог часу.

Методологія формування історичної пам'яті в умовах інформаційного протиборства має спиратися на інтерактивні методи. Використання кейс-стаді (*case study*), де студенти аналізують конкретні історичні маніпуляції та їхній вплив на суспільне здоров'я, сприяє розвитку медіаграмотності. Лікар як публічна особа та лідер думок у громаді часто постає об'єктом інформаційних атак. У цьому контексті надзвичайно важливою стає здатність фахівця спиратися на інтелектуальний фундамент: життя – це хаос, дикі хащі, у яких людина почувається розгубленою. Культура – це не що інше, як здатність людини орієнтуватися в цьому хаосі, це система ідей, яка дає змогу діяти впевнено й свідомо [5, с. 75-76]. Саме володіння інструментами верифікації фактів дозволяє йому не лише захистити власну позицію, а й здійснювати просвітницьку роботу, зміцнюючи загальнонаціональну єдність.

Важливим аспектом є також розбудова культури пам'яті про видатних діячів української медицини. Усунення «білих плям» в історії для вітчизняної вищої школи є методичним пріоритетом. Це сприяє подоланню комплексу меншовартості та дозволяє студентам ідентифікувати себе як частину світового наукового простору, що має глибоке національне коріння. Ринок праці сьогодні потребує фахівців із високим рівнем соціального капіталу, невід'ємною частиною якого є історична пам'ять, що забезпечує тяглість між поколіннями.

Цифровізація освіти відкриває нові можливості для впровадження інновацій. Робота з онлайн-архівами та створення мультимедійних проєктів про історію медичних установ у часи історичних зламів перетворює пасивне навчання на активний процес творення пам'яті. Такий підхід стимулює розвиток дослідницьких компетентностей, критично важливих для доказової медицини. Спроможність працювати з гетерогенними джерелами інформації, виокремлювати детермінанти та робити логічні висновки є універсальною навичкою для професійної діяльності.

Підсумовуючи, зазначимо, що формування історичної пам'яті у студентів-медиків є стратегічним завданням вищої школи. Це не додатковий гуманітарний тягар, а необхідний складник загальних компетентностей, що гарантує стійкість особистості перед викликами інформаційних війн. Синергія освітніх інновацій та потреб ринку праці полягає у підготовці лікаря, який є одночасно висококласним фахівцем і свідомим громадянином, здатним захищати не лише фізичне, а й ментальне здоров'я нації. Розвиток історичної свідомості забезпечує «духовний імунітет», що є запорукою успішного розвитку української держави та її інтеграції в європейський простір.

Список використаних джерел:

1. Ясперс К. Ідея Університету (уривок) / пер. з нім. Г. Петросаняк, Х. Чушак, В. Криворучка. Ідея Університету : антологія / упоряд.: М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська ; відп. ред. М. Зубрицька. Львів : Літопис, 2002. С. 109–165.
2. Фромм Е. Мати чи бути? / пер. з англ. О. Михайлової, А. Буряка. Київ : Укр. письменник, 2010. 222 с. (Світло світогляду).
3. Харарі Ю. Н. 21 урок для 21-го століття / пер. з англ. О. Дем'янчука. Київ : BookChef, 2018. 416 с.
4. Цой Т. В. Взаємозв'язок культури та етики у філософії Альберта Швейцера. *Грааль науки*. 2023. № 30. С. 272–273. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.04.08.2023.043>.

5. Ортега-і-Гассет Х. Місія Університету (уринок) / пер. з ісп. Є. Гулевича. Ідея Університету : антологія / упоряд.: М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська ; відп. ред. М. Зубрицька. Львів : Літопис, 2002. С. 67–107.

УДК: 378.147:611.018

Черних М. О., канд. мед. наук, доцент
Король А. П., канд. мед. наук, доцент
Стельмашук О. А.

Рекун Т. О., канд. мед. наук, доцент

Галаган Ю. В., канд. мед. наук,

Шевчук С. М., канд. мед. наук

Кафедра гістології

Вінницький національний медичний

університет ім. М.І. Пирогова

ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Військові дії та енергетичний колапс зумовили суттєві трансформації в різних сферах суспільного життя, зокрема у системі вищої медичної освіти. Попри об'єктивні труднощі, освітній процес має залишатися безперервним, а якість підготовки майбутніх лікарів — відповідати встановленим стандартам. Досягнення цих цілей потребує комплексних змін і переосмислення ролей усіх учасників освітнього процесу — як викладачів, так і здобувачів вищої освіти (ЗВО).

У контексті воєнного стану зазнали змін функціональні пріоритети діяльності викладача. Поряд із формуванням професійних компетентностей особливого значення набуває здатність забезпечити психологічну підтримку ЗВО, їхню мотивацію та стійкість до стресових чинників. Війна істотно вплинула на психоемоційний стан учасників освітнього процесу, що проявилось у формуванні хронічного стресу, зростанні втоми та зниженні навчальної мотивації. Сукупність цих факторів може призводити до розвитку